

Rigsrevisionens notat om beretning om
**salget af Statens Serum Instituts
vaccineproduktion**

revision
revision

revision

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 8/2017 om salget af Statens Serum Instituts vaccineproduktion**

3. maj 2018

RN 403/18

Sundhedsministerens redegørelse af 3. april 2018

1. Rigsrevisionen beskriver i dette notat sundhedsministerens overvejelser som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner.

KONKLUSION

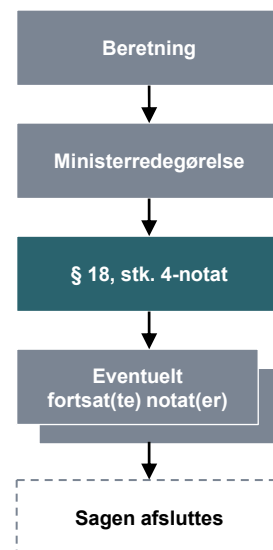
Sundhedsministerens redegørelse indeholder ikke fremadrettede tiltag, da salget af vaccineproduktionen er en enkeltstående sag, der er afsluttet i Sundheds- og Ældreministeriets regi med Finansudvalgets endelige godkendelse af salget. Rigsrevisionen vurderer på denne baggrund, at sagen i sin helhed kan afsluttes.

Sundhedsministeren deler ikke Statsrevisorernes og Rigsrevisionens vurderinger og kritik af salgsprocessen. Ministeren fremkommer i redegørelsen med en række indvendinger. Indvendingerne og de oplysninger, som fremgår af redegørelsen, fremkom allerede under undersøgelsen og i forbindelse med høringen. Kritikken er således ikke ny for Rigsrevisionen, og den er afspejlet i beretningen. Rigsrevisionen kan på den baggrund stå fuldt inde for konklusioner, vurderinger og faktuelle oplysninger i beretningen.

Sundhedsministeren og finansministeren er principielt uenige med Rigsrevisionen i, at beslutningsgrundlaget bag salget burde have indgået i undersøgelsen. Argumentationen bag denne principielle uenighed har været kendt inden beretningens afgivelse. Rigsrevisionen finder, at det har været en del af Rigsrevisionens opgave at vurdere beslutningsgrundlaget.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Sundhedsministeren iværksætter ikke fremadrettede tiltag, da salget af vaccineproduktionen er en enkeltstående sag, der er afsluttet i Sundheds- og Ældreministeriets regi med Finansudvalgets endelige godkendelse af salget.
- Den konkrete og principielle uenighed mellem sundhedsministeren og Rigsrevisionen har været fuldt oplyst inden beretningens afgivelse. Rigsrevisionen kan på den baggrund stå fuldt inde for konklusioner, vurderinger og faktuelle oplysninger i beretningen.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i januar 2018 en beretning om salget af Statens Serum Instituts (SSI) vaccineproduktion. Beretningen handlede om, hvorvidt Sundheds- og Ældreministeriets beslutningsgrundlag, forberedelse og gennemførelse af salget var tilfredsstillende.

Vaccineproduktionen havde siden 2010 haft underskud, og der var i 2012 behov for, at Sundheds- og Ældreministeriet forholdt sig til, om vaccineproduktionen skulle sælges, lukkes eller fortsætte i statsligt regi. Ministeriet udarbejdede grundlaget for beslutningen om at i gang sætte salgsprocessen samt forberedte og styrede denne.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, kritiserede de Sundheds- og Ældreministeriets langsomme gennemførelse af salget. Langsomheden fik den konsekvens, at statens foreløbige nettoprovenu ved salget (inkl. huslejerabat og rådgivningsomkostninger) blev ca. +279 mio. kr. mod et forventet provenu på mellem 0 kr. og 285 mio. kr., samt at driftstabet blev forøget. Statsrevisorerne fandt, at Sundheds- og Ældreministeriets arbejde med at sikre et fyldestgørende og i rimelig grad opdateret beslutningsgrundlag for salget af SSI's vaccineproduktion havde været mangelfuldt.

Det fremgik af Statsrevisorernes bemærkning, at følgende forhold bidrog til at forlænge processen, forringe Sundheds- og Ældreministeriets forhandlingsposition og forringe salgspriisen:

- Der blev ikke i forberedelsesfasen udarbejdet en forretningsplan, der var tilstrækkeligt underbygget til, at den kunne danne grundlag for bydernes vurderinger af vaccineaktiviteten.
- Der blev ikke i salgsprocessen udarbejdet en plan for it-adskillelsen mellem de aktiviteter, som skulle blive i Statens Serum Institut, og de frasolgte aktiviteter.
- Der blev ikke indgået fastholdelsesaftaler med kernepersonale, som kunne give personalet incitament til at bidrage konstruktivt til forløbet hele vejen til afslutning.

Det fremgik videre af bemærkningen, at Rigsrevisionen desuden har påpeget, at salgsbeslutningsgrundlaget ikke var afbalanceret. Rigsrevisionen har påpeget, at det havde været hensigtsmæssigt, hvis Sundheds- og Ældreministeriet havde omtalt problemstillingen vedrørende forsyningssikkerheden og havde sikret opdatering af beslutningsgrundlaget, herunder havde foretaget en grundigere sammenligning mellem salg og andre alternativer.

Sundheds- og Ældreministeriet er ikke enig i denne del af Rigsrevisionens kritik. Ministeriet henviser til, at det var en politisk beslutning at sælge vaccineproduktionen.

Statsrevisorerne bemærkede hertil, at der ved disponering af bevillinger skal udvises skyldige økonomiske hensyn. Når staten afhænder aktiver, er der således generelt en forventning om, at det sker på den samlet set mest fordelagtige måde. Det er den administrative ledelses ansvar at tilse, at oplysninger herom indgår i et fyldestgørende beslutningsgrundlag til de politiske beslutningstagere. De samlede udgifter forbundet med salget udgør ifølge Rigsrevisionen mellem ca. 1,3 mia. kr. og 1,8 mia. kr. Sundheds- og Ældreministeriet har ikke forholdt sig til denne opgørelse.

Statsrevisorerne fandt, at Sundheds- og Ældreministeriets arbejde med at sikre et fyldestgørende og i rimelig grad opdateret beslutningsgrundlag for salget af SSI's vaccineproduktion har været mangelfuldt.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Gennemgang af sundhedsministerens redegørelse

5. Sundhedsministerens redegørelse indeholder ikke fremadrettede tiltag, da salget af vaccineproduktionen er en enkeltstående sag, der er afsluttet i Sundheds- og Ældreministeriets regi med Finansudvalgets endelige godkendelse af salget. Rigsrevisionen vurderer på denne baggrund, at sagen i sin helhed kan afsluttes.

6. Det fremgår af redegørelsen, at sundhedsministeren på en række punkter er uenig med Rigsrevisionen i kritikken af salgsprocessen. Ministeren angiver i den forbindelse også, at visse af beretningens faktuelle oplysninger er forkerte. Rigsrevisionen kan konstatere, at ministerens redegørelse ikke indeholder nye oplysninger hverken i forhold til de oplysninger, Rigsrevisionen har fundet ved revisionen, eller i forhold til de oplysninger, der fremgår af Sundheds- og Ældreministeriets høringssvar. Alle oplysningerne i redegørelsen indgår således allerede i den endelige beretning, og Rigsrevisionen kan på den baggrund stå fuldt inde for konklusioner, vurderinger og faktuelle oplysninger i beretningen. Rigsrevisionen skal for en god ordens skyld bemærke, at Rigsrevisionen er enig med sundhedsministeren i, at det ikke kan konkluderes, om nedlukningsscenarioet er mere attraktivt end salgsscenarioet, hvilket Rigsrevisionen heller ikke gør i beretningen.

7. Det fremgår af redegørelsen, at sundhedsministeren og finansministeren som medunderskriver er uenige i Rigsrevisionens kritik af beslutningsgrundlaget. Det anføres i redegørelsen, at beslutningen om salg er en politisk beslutning truffet af sundhedsministeren, og at Rigsrevisionens krav til beslutningsprocessen dermed er en normering af en politisk beslutningsproces. Dette synspunkt har Sundheds- og Ældreministeriet også fremført i forbindelse med høringen af beretningen. Rigsrevisionen fastholdt kritikken i beretningen. Kritikken er begrundet i kriterier, der ikke er udtryk for en normering. Kriterierne, jf. beretningens pkt. 3, tager derimod udgangspunkt i, at sundhedsministeren som en del af den udøvende magt kun kan disponere inden for de bevillingsmæssige rammer, som Folketinget formelt har vedtaget, fx i Finansudvalget. Rigsrevisionen har som Folketingets kontrolorgan en forpligtelse til at informere Statsrevisorerne og Folketinget, hvis ministerens dispositioner overskrider denne grænse. Det er herefter Folketinget, der beslutter, om sagen skal have konsekvenser. Først i sådanne tilfælde, hvor Folketinget beslutter, om en sag skal have konsekvenser, kan der være tale om en normering.

8. Det fremgår af redegørelsen, at Rigsrevisionen ikke har fundet anledning til at fremføre kritik af salget af Diagnostica eller af orienteringen af Folketinget i forbindelse med de 2 salgsprocesser. Disse er ikke fokus i beretningen, til trods for at de efter ministeriets opfattelse indgik i undersøgelsesforløbet. På samme måde er det Sundheds- og Ældreministeriets opfattelse, at Rigsrevisionen har undersøgt konsekvenserne af salget af vaccineproduktionen for beredskabet, men at dette heller ikke indgår i beretningen.

Rigsrevisionen skal for en god ordens skyld anføre, at Rigsrevisionen i beretningen ikke vurderede salget af Diagnostica eller orienteringen af Folketinget. Rigsrevisionen kan derfor ikke efterfølgende tillægges vurderinger heraf. Ligeledes skal Rigsrevisionen nævne, at beredskabet er omtalt i beretningen, hvor det fremgår, at frasalg og nedlukning ifølge beslutningsgrundlaget blev vurderet til at være 2 reelle fremtidige scenarier, da SSI's produktion ikke var nødvendig for beredskabet.